

Úvod

11

1. Poslání, úloha a role pedagoga v prostředí ČR	13
1.1. Poslání a role pedagoga	14
1.2. Typologie pedagoga a styly vyučování	16
1.3. Pedagog jako kouč	21
2. Pojetí výuky	27
2.1. Klasická vyučovací hodina	28
2.2. Výuka vedená nebo doplněná o aktivizační metody výuky	41
2.3. Kombinace tradiční vyučovací hodiny a aktivizační výuky	43
3. Cíle aktivizační výuky	47
3.1. Východisko pro zavádění aktivizačních metod	48
3.2. Důvody zavádění aktivizačních metod	50
3.3. Zkušenosti s reakcí studentů na aktivizační metody	52
4. Příprava vyučování s využitím aktivizačních metod výuky	55
4.1. Jak postupovat při vytváření aktivizační metody	55
4.2. Objevování objeveného a učení se ze zkušeností jiných	57
4.3. Předcházení nejčastějším chybám při zavádění aktivizačních metod	57
5. Technika rozdělování studentů do skupin, pracovních a soutěžních týmů	59
5.1. Náhodné rozdělování	59
5.2. Cílené rozdělování	60
5.3. Další faktory, které mohou hrát roli při rozdělování do skupin	61
5.4. Výběr „dobrovolníků“ a reakce vybraných	62
5.5. Týmová práce a týmové role	65

6. Motivace a stimulace studentů	73
6.1. Motivace a stimulace	75
6.2. Vrstvy motivace, zlaté pravidlo a lidská spokojenost	76
6.3. Demotivace a frustrace	77
7. Prezenční dovednosti - základ úspěchu při realizaci aktivizačních metod	79
7.1. Přípravná fáze prezentace	82
7.2. Vlastní průběh prezentace	89
7.3. Závěr a vyhodnocení prezentace	95
8. Aktivizační metody	97
8.1. Členění aktivizačních metod	98
8.2. Problémové vyučování (<i>Postup řešení problémových úloh / Skupinové řešení problému / Individuální řešení problému / Analýza případové studie / Metody heuristické / Metoda černé skříňky / Metoda konfrontace / Metoda paradoxů / Úloha samostatně sestavovaná / Práce s textem / Volné psaní / Tvorba myšlenkových map / Písemné práce / Úloha na předvídání</i>)	98
8.3. Hry (<i>Metodická příprava hry / Didaktické hry / Neinterakční hry / Interakční hry / Ekonomické hry</i>)	116
8.4. Diskusní metody (<i>Průběh diskusních metod / Příklady diskusních otázek / Brainstorming / Brainwriting / Metoda 653 / Rounds (kolečka) / Carousel (kolotoč) / Snowballing (sněhová koule) / Návštěvníci / Goldfish bowl (akvárium) / Diskuse spojená s přednáškou / Řetězová diskuse / Diskuse na základě tezí / Diskuse na základě předneseného referátu posluchače / Diskuse jako samostatná vyučovací jednotka / Panelová diskuse / Diskuse v malých skupinách / Gordonova metoda / Phillips 66 / Hobo metoda / Metoda cílených otázek / Debata / Metoda konsenzu</i>)	122
8.5. Situační metody (<i>Rozborové metody / Metody konfliktních situací / Metoda incidentu / Metoda postupného seznamování s případem / Bibliografické metody</i>)	142
8.6. Inscenační metody (<i>Význam a přínos inscenačních metod / Příprava inscenačních metod / Strukturní inscenace / Nestrukturní inscenace / Role pozorovatelů / Mnohostranné hraní rolí</i>)	147
8.7. Speciální metody (<i>Balík došlé pošty / Metoda cvičení ve vnímavosti / Projektová výuka / Icebreakers</i>)	155
9. Souhrnný přehled aktivizačních metod	159

10. Praktické rady pro vytváření metodických listů aktivizačních metod	163
10.1. Doporučené náležitosti metodického listu popisujícího možnosti využití aktivizační metody	164
10.2. Doporučené náležitosti metodického listu „ušitého na míru“ konkrétní výukové hodině	165
10.3. Ukázky metodických listů aktivizačních metod v projektu VUR	167
Závěrečné slovo autorů	173
<i>Seznam odborné a použité literatury</i>	<i>175</i>
<i>Seznam použitých boxů, grafů, tabulek a obrázků</i>	<i>179</i>
<i>Medailonky</i>	<i>183</i>
<i>Rejstřík</i>	<i>184</i>